

Skydd av Civilbefolkningen – Planering och Ledning

Ett handlingsinriktat beslutsunderlag för operativ kompetens: från nationella lagkrav till praktisk lokal handlingsförmåga.

KLICKDATA LMS | ARTIKEL K3BC13 | BESLUTSFATTARPresentation

Ett skarpare läge kräver gemensam handlingsförmåga

■ Nytt säkerhetspolitiskt läge

Erfarenheterna från kriget i Ukraina och Sveriges inträde i NATO förändrar i grunden kraven på civil och kommunal motståndskraft.

■ Skärpta lagkrav

En ny lag om skyddsrum och skyddade utrymmen införs för att åstadkomma ett starkare skydd, med tydligare ansvarsfördelning vad gäller utrymning och inkvartering.

■ Systematiskt ansvar

Kommuner och beslutsfattare förväntas nu omsätta nationell strategi till omedelbart tillämpbara lokala handlingsplaner.

24 februari 2026

Proposition Prop. 2025/26:142 överlämnas: "Ett starkare skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap".

29 april 2026

Riksdagen beslutar och antar regeringens förslag om den nya lagen.

1 juni 2026

Lagändringarna träder i kraft. Nya krav på utrymning, skyddsrum och beredskapsplanering gäller.

Gör ansvar och beredskap operativt

1

Komplex ansvarsfördelning

När krisen är ett faktum finns det inte tid att utreda vem som gör vad. Ansvarskedjan från regering till MSB, länsstyrelse, kommun och fastighetsägare måste vara känd på förhand.

Kursen etablerar en glasklar förståelse för roller och beslutsbefogenheter från nationell strategi till lokal insats.

2

NATO:s resilienskrav (BLR)

Sverige är en strategisk korridor för NATO. Kontinuitet i samhällstjänster, okontrollerade folkrörelser och masskadesituationer är nu krav (Artikel 3 och Baseline Requirements) som kommuner måste kunna möta.

Innehållet är direkt kopplat till hur lokalt civilförsvaret stödjer och möjliggör militär operativ förmåga.

3

Abstrakta handlingsplaner

Dokument i en pärm räddar inga liv. Teoretisk kunskap måste omsättas i praktisk förståelse för utrymning, 48-timmarsregeln för skyddsrum och logistiska flaskhalsar.

Kursen avslutas med ett realistiskt scenarioövning som tränar deltagarna i att omsätta lagkrav till skarpa beslut.

Beslutsnytta: Säkerställer en mätbar och likvärdig kunskapsgrund för hela kommunens krisorganisation, snabbt och skalbart.

En gemensam referensram för nyckelroller

Beredskapssamordnare & säkerhetschefer

Får en systematisk översikt av lagkrav och föreskrifter från MSB för att effektivt uppdatera den kommunala krisledningsplanen och risk- och sårbarhetsanalysen.

Offentliga beslutsfattare & krisledningsstaber

Lär sig väga militära och civila behov mot varandra, förstå logistiska flaskhalsar vid utrymning och fatta avgörande beslut under tidspress (Seven Baseline Requirements).

Tjänstepersoner inom logistik & fastighet

Får konkreta insikter i 48-timmarsregeln för skyddsrum, krav på inkvartering och ansvarsfördelningen för kritisk infrastruktur under höjd beredskap.

Kommunikatörer & samverkansaktörer

Tränas i VMA-systemets principer, hantering av desinformation och vikten av en gemensam lägesbild genom RAKEL och standardiserade ledningssystem.

Tre delar – en sammanhängande kursresa

1. VARFÖR?

Strategi & Hotbild

- Sveriges förändrade säkerhetspolitiska läge
- Innebörden av NATO-medlemskapet (Art. 3 & BLR)
- Den nationella ansvarskedjan: MSB, Länsstyrelse, Kommun, Individ

2. HUR?

Verktyslådan

- Skyddsrummens teknik och 48-timmarsregeln
- Logistik och beslut vid utrymning och inkvartering
- VMA-system och kommunikation under kris

3. ÖVNING

Beredskapeberg

- Tillämpning i ett realistiskt kommunalt scenario
- Hantera tidslinjen från H-24h till genomförd utrymning
- Hantera friktioner, resursbrist och desinformation

Format: **SCORM 1.2 e-learning**

Omfattning: **68 innehållssidor, ca 45 minuter**

Ljud: **Professionell svensk berättarröst**

Kunskapskontroll: **K3-certifiering**

Fördjupning Del 1: Från hotbild till tydliga ansvar

Internationellt (NATO)	Artikel 3: Nationell resiliens	Seven Baseline Requirements	Stöd till militära operationer
Nationell nivå	Regering & Riksdag: Lagstiftning	MSB: Föreskrifter & samordning	Försvarmakten: Militärt försvar
Regional nivå	Länsstyrelser: Koordinering	Beslut om utrymning	Regionala sjukvårdsplaner
Lokal nivå	Kommun: Utrymning & Inkvartering	Fastighetsägare: Skyddsrum (48h)	Individ: Krislåda & information

Ett starkt civilförsvar handlar inte bara om skydd – **det är en militär möjliggörare**. När kommunen säkrat befolkningen kan Försvarmakten nyttja infrastrukturen effektivt.

Fördjupning Del 2: Fyra hörnstenar för skydd

1. Skyddsrum

- Sverige har ca 64 000 skyddsrum för 7 miljoner människor.
- **48-timmarsregeln:** Utrymmen ska kunna återställas från fredsanvändning (t.ex. cykelrum) till full funktion inom två dygn.
- Kommunens roll: Registerhållning, planering och utbildning av skyddsrumsvakter.

2. Utrymning & Inkvartering

- Komplex logistik: Beslut fattas av länsstyrelsen, men genomförande ligger på kommunen.
- Planering kräver identifiering av riskområden, uppsamlingsplatser och transportkapacitet (bussar, bränsle).
- Inkvartering kräver säkrande av mat, sanitet, medicin och psykosocialt stöd.

3. Kommunikation

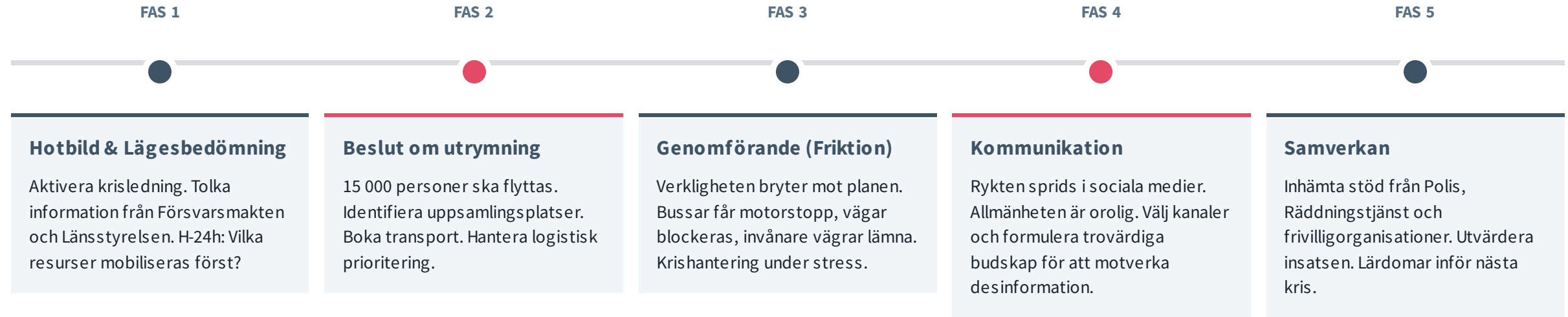
- **VMA (Viktigt Meddelande till Allmänheten):** Huvudverktyg vid omedelbar livsfara.
- Kanaler: Krisinformation.se, P4, sociala medier och Hesa Fredrik.
- Krav på förberedda budskap, redundans och förmåga att bemöta ryktesspridning under stress.

4. Samverkan & Ledning

- Inget befolkningsskydd fungerar i isolering – det kräver en integrerad krisledningsnämnd.
- Delad lägesbild och robusta sambandssystem (t.ex. RAKEL) är avgörande.
- Löpande övningar och utvärderingar är det enda sättet att verifiera förmågan innan krisen är ett faktum.

Fördjupning Del 3: Övning som gör planerna användbara

Scenario Beredskapeberg: Försvarsmakten varnar för kustangrepp. Länsstyrelsen beslutar om utrymning av 15 000 invånare inom 24 timmar. Kursdeltagaren kliver in i kommunens krisledning och agerar genom fem faser.

Tillgängligt lärande i deltagarens tempo

1 Visuell kontext och tydlig rubrik

Varje slide kombinerar ett tydligt visuellt sammanhang med en koncis rubrik och korta stödpunkter för snabb överblick och enkel repetition av nyckelbudskap.

2 Spela, pausa och navigera

E-learning-gränssnittet (SCORM) ger deltagaren full kontroll över tempot. Föregående/Nästa och tidsvisning gör inläringen förutsägbar och hanterbar.

3 Läsbarhet och tillgänglighet

Ett alltid tillgängligt texttranskript kompletterar berättarrösten. Symboler och namn, till exempel Krisinformation.se, visas korrekt och ljudet är optimerat för tydligt uttal.

4 Tydlig förloppsindikator

Deltagaren ser alltid sin position i modulen, vilket sänker tröskeln för genomförande och motiverar till avslut.

Kursvy med innehåll, förlopp, spelkontroll, transcript och navigering – inte en extern mediaspelare.

K3 ger uppföljning och verifierbarhet

- ✓ **Kunskapstest och uppföljning:** Kursen avslutas med tester som säkrar att budskapet nått fram till medarbetaren.
- ✓ **Unik certifikatkod:** Varje godkänd deltagare tilldelas ett digitalt certifikat med en kryptografisk ID-kod.
- ✓ **Publik kontroll utan inloggning:** Koden kan när som helst verifieras via tjänsten *verify.k3.io* för snabb intern och extern revision.
- ✓ **Enkel administration:** Chefer får en tydlig överblick över genomförandegraden i sina arbetsgrupper.

Observera: Certifikatet är ett verifierbart underlag för genomförd teoretisk kurs i enlighet med Klick Datas kvalitetsrutiner. Det utgör inte en statlig myndighetscertifiering, yrkeslegitimation eller en absolut garanti för förmåga i en akut krissituation.

The screenshot shows a web interface for certificate verification. At the top, it says 'CERTIFICATE VERIFICATION' and has language options 'EN', 'SV', 'AR' and a 'Go to KlickData' button. The main heading is 'Is this certificate genuine?' with a subtext 'Enter the unique code from a KlickData certificate to instantly confirm it's real.' Below this is a 'CERTIFICATE CODE' input field containing 'K3-CERT-YYYY-XXXXXX' and a red 'VERIFY' button. A note below the input field says 'Enter the code printed on your certificate and click Verify.' At the bottom, there is a dark blue section titled 'Tools to easily Educate, Certify and Follow up' with three icons: a lightning bolt for 'Instantly verified', a shield for 'Tamper-proof', and a graduation cap for 'Issued by KlickData'. Each icon has a brief description. The footer contains '© KlickData AB - klickdata.se' and 'Questions? support@klickdata.se'.

Inför i ett tempo som passar verksamheten

FAS 1

Pilot och förankring

Utvärdera kursen i krisledningsnämnden och hos säkerhetsansvariga. Bygg konsensus kring kursens nytta och säkerställ att innehållet matchar kommunens interna handlingsplaner.

- ✓ Licenser för nyckelpersoner
- ✓ Utvärdering av SCORM/K3
- ✓ Koppling till lokala rutiner

FAS 2

Bred utrullning

Publicera modulen via Klick Data LMS (K3) eller ert befintliga SCORM 1.2-kompatibla system. Kursen skalas därefter smidigt upp för alla tjänstepersoner.

- ✓ Automatiska inbjudningar via K3
- ✓ Integration med HR-system
- ✓ Etablera supportkanaler

FAS 3

Uppföljning och revision

Använd K3:s inbyggda analysverktyg eller motsvarande LMS-rapporter för att kontrollera genomförandegrad och säkra en likvärdig kriskompetens.

- ✓ Uppföljning av certifikat
- ✓ Repetitionsplanering
- ✓ Förberedande inför övningar

Nästa steg: från beslut till övad förmåga

Beredskap byggs före krisen. Boka en genomgång med oss för att säkra att er krisorganisation står redo.

STEG 1

**Boka en kort genomgång
för krisledningen**

STEG 2

**Avgränsa er specifika
målgrupp och volym**

STEG 3

**Aktivera utbildningen och
inled piloten**